

### บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนบรรยากาศองค์การกับกระบวนการพัฒนาบุคลากรของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคกลาง เป็นการวิจัยประเภทสำรวจความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคกลาง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 134 ศูนย์

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตภาคกลาง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 99 ศูนย์ และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากจำนวนประชากร จำนวน 134 ศูนย์ จากตารางสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี่ และมอร์แกน (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548 : 51) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 99 ศูนย์

ขั้นที่ 2 แบ่งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ออกเป็นจังหวัด ได้จำนวน 16 จังหวัด และทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ทราบจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละจังหวัด ด้วยวิธีหาค่าร้อยละ

ขั้นที่ 3 ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากแบบแทนที่ เพื่อคัดเลือกให้เหลือกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 99 ศูนย์

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด  
จำนวน 16 จังหวัด ในเขตภาคกลาง

จังหวัด	จำนวนศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ประจวบคีรีขันธ์	8	6
2. กาญจนบุรี	13	10
3. เพชรบุรี	8	6
4. ราชบุรี	9	7
5. นครปฐม	7	5
6. นนทบุรี	6	4
7. ปทุมธานี	7	5
8. สมุทรสงคราม	3	2
9. สมุทรสาคร	3	2
10. พระนครศรีอยุธยา	16	13
11. สระบุรี	13	10
12. ลพบุรี	11	8
13. อ่างทอง	7	5
14. สุพรรณบุรี	10	7
15. สิงห์บุรี	6	4
16. ชัยนาท	7	5
รวม	134	99

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาการสนับสนุนบรรยากาศองค์การและกระบวนการพัฒนาบุคลากร ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ผู้บริหารหรือผู้ทำการแทนผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในเขตภาคกลาง โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนบรรยากาศองค์การ รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 30 ข้อ ประยุกต์ตามแนวทางของ ไลเคิร์ท และได้กำหนดค่าของคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- |   |       |         |   |
|---|-------|---------|---|
| 5 | คะแนน | หมายถึง | มีการสนับสนุนบรรยากาศองค์การระดับมากที่สุด  |
| 4 | คะแนน | หมายถึง | มีการสนับสนุนบรรยากาศองค์การระดับมาก        |
| 3 | คะแนน | หมายถึง | มีการสนับสนุนบรรยากาศองค์การระดับปานกลาง    |
| 2 | คะแนน | หมายถึง | มีการสนับสนุนบรรยากาศองค์การระดับน้อย       |
| 1 | คะแนน | หมายถึง | มีการสนับสนุนบรรยากาศองค์การระดับน้อยที่สุด |

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ กระบวนการพัฒนาบุคลากร รูปแบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 39 ข้อ ประยุกต์ตามแนวทางของ ไลเคิร์ท และได้กำหนดค่าของคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- |   |       |         |  |
|---|-------|---------|--|
| 5 | คะแนน | หมายถึง | มีกระบวนการพัฒนาบุคลากรระดับมากที่สุด  |
| 4 | คะแนน | หมายถึง | มีกระบวนการพัฒนาบุคลากรระดับมาก        |
| 3 | คะแนน | หมายถึง | มีกระบวนการพัฒนาบุคลากรระดับปานกลาง    |
| 2 | คะแนน | หมายถึง | มีกระบวนการพัฒนาบุคลากรระดับน้อย       |
| 1 | คะแนน | หมายถึง | มีกระบวนการพัฒนาบุคลากรระดับน้อยที่สุด |

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้มาใช้กำหนดกรอบแนวคิด กำหนดนิยาม โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างตัวแปรที่ต้องการวัดในแต่ละมิติ และสร้างข้อคำถาม

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามไปตรวจสอบ โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง (Subject – matter specialists) โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร และการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน (ในภาคผนวก ก.) มีคุณสมบัติ ดังนี้

4.1 มีวุฒิปริญญาเอก หรือปริญญาโท ในสาขาการบริหารการศึกษา

4.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence : IOC) ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา

ขั้นที่ 5 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง .50 ขึ้นไป และนำมาปรับปรุงข้อคำถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีแอลฟาสัมประสิทธิ์ (Coefficient alpha) ของครอนบัก (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 132 – 133) ได้รับความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ดังนี้

6.1 การสนับสนุนบรรยากาศองค์การ มีค่าแอลฟาสัมประสิทธิ์ = .98

6.2 กระบวนการพัฒนาบุคลากร มีค่าแอลฟาสัมประสิทธิ์ = .99

ขั้นที่ 7 นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง (ในภาคผนวก ง.)

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เสนอไปยังผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตภาคกลาง เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์

3. ขอความร่วมมือศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถาม และผู้วิจัยไปรับด้วยตนเอง
4. ประสานงานอย่างต่อเนื่องกับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจนได้แบบสอบถามกลับคืนมา 100 %
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ และดำเนินการลงรหัส (Coding) เพื่อเตรียมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติดังนี้

#### 1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละเพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

#### 2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ โดยใช้โปรแกรม SPSS

2.1 วิเคราะห์ระดับการสนับสนุนบรรยากาศในองค์กร โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การแปลความหมายของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของการแปลผลคะแนนระดับการสนับสนุนบรรยากาศองค์กร ที่คำนวณได้ (ประกอบ กรรณสูต, 2535 : 72) มีรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการสนับสนุนบรรยากาศองค์กรอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการสนับสนุนบรรยากาศองค์กรอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการสนับสนุนบรรยากาศองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการสนับสนุนบรรยากาศองค์กรอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการสนับสนุนบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 วิเคราะห์ระดับกระบวนการพัฒนาบุคลากร โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนนกระบวนการพัฒนาบุคลากร ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลจากคะแนนที่คำนวณได้ (ประคอง กรรณสูต. 2535 : 72) มีรายละเอียดดังนี้

น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	กระบวนการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับ
น้อย	คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	กระบวนการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับ
ปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	กระบวนการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับ
มาก	คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	กระบวนการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับ
มากที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	กระบวนการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับ

2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การ กับกระบวนการพัฒนาบุคลากร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

เกณฑ์การแปลผลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่คำนวณได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 44) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ไม่เกิน .20	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	.21 - .40	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	.41 - .60	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	.61 - .80	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	.81 - .100	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับสูง